

Tusentals deltog i dövas stora protestmarsch i Warszawa

9 april 2025

Foto: Fundacja Kinematograf

Omkring fem tusen döva personer och deras allierade samlades i Warszawa den 4 april för att delta i en av de största demonstrationerna för dövas rättigheter i Polen genom tiderna. Protestmarschen gick från stadens centrum till parlamentet. Under marschen krävde deltagarna bland annat att det polska teckenspråket (PJM) erkänns som ett officiellt minoritetsspråk, bättre tillgång till teckenspråkstolkare och ett rättvist socialt stöd.

I fredags fylldes Warszawas gator av tusentals demonstranter som deltog i *Wielki Protest Głuchych* – Den Stora Dövprotesten. Enligt Krzysztof Kotyniewicz, ordförande för det polska dövförbundet, var detta den största manifestationen sedan 2014. Demonstrationen började vid Plac Defilad och avslutades framför det polska parlamentet.

Under slagord som "Vår tystnad betyder inte vårt samtycke" och "Stoppa diskrimineringen av döva" uttryckte deltagarna frustration över att deras grundläggande rättigheter fortfarande ignoreras av myndigheterna. Demonstranterna bar blågula flaggor, vilket är symbolen för döv enighet, och höll upp skyltar med krav på lika behandling i utbildning, vård, arbetsliv och offentlig kommunikation.

Protesten hade tre huvudkrav där den ena var att officiellt erkänna PJM som ett minoritetsspråk, så att döva får rätt att använda sitt språk i skolor, på sjukhus, polisstationer och andra myndigheter. Det andra kravet var högre ekonomiskt stöd eftersom många döva idag lever på ett vårdbidrag på endast 215,89 złoty per månad (ungefär 550 svenska kronor). Det är en summa som inte ens räcker till några timmars tolkhjälp. Det tredje huvudkravet var full tillgång till teckenspråkstolkare och information. I nuläget är bara hälften av innehållet i tv och media tillgängligt för döva, och många får inte hjälp i akuta vårdssituationer. Vad gäller vårdssituationer uppmärksammade demonstranterna särskilt de livshotande konsekvenserna av bristande tillgång till tolkar inom sjukvården. Under marschen

visades symboliska artefakter som en kista med texten "Jag väntade på en tolk..." för att illustrera hur döva riskerar att dö på grund av kommunikationsmissar.

Krzysztof sa till nyhetssidan EuroNews att de inte kräver privilegier utan jämlikhet. Han påpekade att även om det finns lagar som erkänner rätten till tillgänglighet, så saknas det fortfarande ett tydligt erkännande av teckenspråket i grundlagen.

Dagens lagstiftning räcker inte till, menar många inom dövsamhället. Ett dövt par som rest till Warszawa för att delta i demonstration uttryckte sin frustration över att betraktas som andra- eller tredjeklassens medborgare och sa att staten bara stödjer dem i teorin, inte i praktiken. Trots internationella rekommendationer – bland annat från FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning – har Polen ännu inte erkänt PJM som officiellt språk.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com